

Locuinta Redactorului :
si
Cancelaria Redactiunii :
e in
Strata Morarilor Nr. 18.

Schiorile nefrancate nu so voru
mai deatâ numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercial si economico.

Va esti Marti-a, Joi-a, Sambata si Domineca, demanetia.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre semestrul II. (iul.—dec.) 1868.

Apropian lu-se semestrul II. deschidemu prenumeratiune la diurnalul nostru, totu cu conditiunile cari se vedu in fruntea lui, si rogâmu pre p. t. doritorii de a avea acestu diurnal, se binevoiesca a grabi si prenumeratiunea, ca se ne potem orienta de temporiu in privintia nrului exemplarilor.

Redactiunea.

Pest'a, ^{22 iunie.} inniu 1868.

Casa representantilor Ungariei avu asta-di una sielintia forte agitata. Dupa ce dep. Banfi dde una petitiune, prin carea comitatul Crasnei cerea i-se reda dreptul avutu: de a tramea doi deputati la dieta, si a se rupe de elu cercul Melanului, carele se tiene de comitatul Salinicului interiore, — dupa ce dep. Simonyi fecu una intercaliune adresa ministrului de justitia in privintia esecutarii unei despusestiuni a legilor d'in 48. prin carea se ordona, ca judecatorile se fie legali, intreba, ca ore membrii tablei reg. sunt ei numiti intru intelelesul acestor legi, seu ba? ceca ce crede nu, ca va da ansa unesce desbateri forte infocate, — se luâ la desbatre generale proiectul ministerului de finanțe in privintia contributiunii fonciarie (darea de la pamant). Stang'a au ralcatu unu contingent mare d'intermembrii seui pentru a combate proiectul pusu la dñea dñei. S'au aratatu, ca contributiunile in locu se imputienă se immultiescu, si se fecera infrumusite bine motivate guvernului, pentru ca nu s'au ingrijit a mediloci repartire mai drepta, decat este sa facuta in tempulu absolutismului. D'intre deputati romani vorbi asta data Simeonu Popu (d'in Maramuresiu), carele conformu asiomci suaviter in modo intre in re, demustrâ nedreptatea, ce se comite fata cu locutorii de la munti, candu se incarcă cu urme in acea-si mesura ca si locutorii campielor manose a le tieri. Vre o doi deputati d'in drept'a imperioiala aperara proiectul ministerialu, cu singurul argumentu, ca statul are lipsa, si inca mare lipsa. — Inse ataculu celu mai potinute in contra guvernului si alu intregu sistemului dualist, lu-fece deput. Ignatiu Nagy, carele cu elo- cia oratorica, dar cu totala necruziare desveli peccatele omenilor, cari au infinitat dualismulu, insiruire stricatiuni, ce voru urmâ d'intr'insulu a suprare si inferâ purcederea guvernului actualu, carele meza totu pre calea celor d'in scol'a vechia. Drept'a inimindu loviturele bine indirepte incepù, dupa tene, a murmurâ si a chiu, dar nerabdarea ei ajunsese culme, candu la nesce neghiose especturiuni pernali a le lui Pulsky, deputatulu Beniczky i dñse minte nerusinatu. Inversiunarea fu mare si preșintele insu-si cu clopotielulu a mana abiè potu in cuventul pentru a indrumâ la ordene pre vorbitori. Alinan lu-se furtun'a, dep. Berzenzei in ataculu seu mai antaiu in contra lui Pulsky, poi in contra ministeriului, staruindu prin umorii spinosa a-i face ridiculosi, desceptâ ilaritate generala. Insi-si membrii droptei nu se potea consemna de la risu, dar ei ridea risulu celui ce e silitu ride de sine insu-si. — Multi d'intre vorbitori predeau, ca ministeriul se propuna bugetulu intregu, numai unele escerpte dupa placulu seu, facandu-

i-se inca si invinuirea meritata, ca in locu de a-si mersu spesele dupa venituri, intorce asta asiom economică si storice atât'a, cătu vre se eroje, fără a spune macaru pre ce. Proiectul d'in cestiune immultiesce dările directe si pentru Ardeleni, cari cu tote ca sunt ingreunati cu cea mai nedrepta contributiune — a capului — au se platesca cu 2% inca mai multu, decat au platit mai nainte.

Pote fi, ca majoritatea magiara a ditei va scuti pre Secui de acel plus alu contributiunii, dandu-li unu nou privilegiu, ca si cu calitările. Unu privilegiu mai multu seu mai putinu nu importa. De judecat'a Europei si a lumiei nu li pasa, acesta au declarat-o mai multi nu una data, ci decat au fostu refletati la acesta impregiurare. Ni-ar placă, se audiu pre d. Hosszu, marele aperatoriu a-lu Uniunii, cum va justifică procedur'a ditei, ca-ci a guvernului trebue se o justifice ex offo, si ca ore totu mai crede, ca prin „Uniune“ va scapă Romanulu ardeleni de privilegiati, de elici boieresca, de suprematisarea magiaro-sasilor si alte rele seculare, a caror vindecare totale o credem a fi repusa singuru in „Uniune“. Se vedem pre romanii ardeleni, cari dñciu, ca ei au ocupat terenul activitatii (lucus a non lucendo), cum voru aperă interesele tierii loru, fatia cu torente, care o spela mereu si cu carele d'impreuna nota si ei. Credem, ca nu voru urmâ a cere privilegiu pentru cutare tienutu, precum au facutu fratele nostru Mateiu pentru Fagarasieni si numai pentru ei, olandandu si atunci dupa Craciun. Noi staruim a combate, pentru ca se scapămu jo lata de atâtia privilegiati, si eca fratii ardeleni alerga dupa fluturi. Ar fi tempulu, ca se incepe acestu scandalu. Natiunea romana si va innalză graiulu de ce in ce mai seriosu, si va cere socotela filoru seui pentru portarea loru. Pretestulu, ca nu representa natiunea, numai in favoarea natiunii are valore, era, nu si in accloru ce l'invoca, ca-ci acelu pretestu futile nu da nimenui dreptulu de a lucră de capulu seu, chiaru in contr'a intereselor natiunii, ai carei-a fii se dñciu a fi.

Abi'e trece una dñ, se nu se ocupe cu Austria un'a seu alt'a d'in foiele rusesci, si mai vertosu acelea, cari stau aproape de guvernului rusescu. Dar in ce moiu? In foiele aceleia aflâmu unu limbagiu, ca in diurnalistica staturilor, cari se afla seu in preser'a unui resboiu, seu insu-si in resboiu. Aceste aparintie sunt private in Berlinu cu predilectiune, si se registreaza d'in candu in candu si pentru publicitate, firesce cu ore care resvera diplomatica. Vrendu nevrendu trebue se ne intrebâmu, unde va se duca acesta lupta amara, deca nu la unu conflictu sangerosu?

Pentru acei-a, cari mai au ore care interesu pentru sustinerea imperiului austriacu, subverseza inca a dou'a intrebare. De unde vine inimicet'a Rusiei contra Austrii dualistice, de care pre calea directa nu are a se teme pre multu pentru planurile sale d'in viitoru? Responsulu e la mana. Rusia a inchisiatu pentru totu-deun'a cu masimele invinsa de spiritulu tempului, si a inauguratuna politica noua, politic'a progresului natiunalu. D'in momentul acesta Rusia n'a mai potutu remanè nepasatoria fata cu ecce, ce se petrecu in Austria slavena, si care pusestiunea ocupă slavii in Austria.

Foi'a rusesca „Golos“, care e influintata de cercurile cele mai inalte d'in Petruburgu, pretinde dela Austria aceea, ce rechiamau odata foiele nemtiese dela Dani'a. Manifestatiunea rusesca se pune pre bas'a aceea, care o ocupasera poterile germane pana la escesu, naintea Europei intregi si in numele dreptului publicu si alu natiunalitatii.

E de temutu, ca manifestatiunea diuariului „Golos“ nu va remanè singuratica, nici fără urmâri.

Pretinu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anul intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 gal. pre anu, — 2 gal. pre 1/4
de anu, — si 1 gal. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tap'sa timbra de pentru feso care publicatune
une separatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costă 10 cr.

Candu contrastele au devenit acute, pre cum la noi in Austria, atunci se incepe acea epoca fatala, in care nu se poate prevede nimicu, nu se poate regulă nimicu, tote sunt date in man'a orbei intemplieri, condusa de sorte. Ceea ce cere asta-di „Golos“, pote pretinde mane intreg'a presa rusesca, si poimane guvernul rusescu. Tristu lucru, candu poterile straine se facu aoperatoriele tierelor si poporelor austriace.

S. Coron'a Ungariei e d'in ereditate romana.

(A se vedea nr. Fed. 61, 62, 63, 67, 68, 92 si 93.)

Veniramu deci cu ungurii pre o cale lunga d'in Asia pâna a casa, lunga nu numai, ci si cocârlata.

Ungurii nostri si atunci cu fal'a si superb'a asiatica innascuta, tentara mai multu cu terorea a intimida pre pacinicii locuitori suprinsi, si nepregatiti la astufeliu de ospeti. Pre tota vorb'a li era in gura Atila, sbiciul lui Ddieu; in numele acestuia — quasi vero ca-ci a binevoitu a predă si ucide orientulu si apusulu Europei civilitate cu ordele sale, ca nici unulu d'intre inuudatori, va se dñca, pentru ca a adusu desastru d'in Asia in Europa — pretindeau de la mosnenii vechi ai Daciei locu de adaptostire, numai pentru ca apoi se li instraine si mosf'a propria mai remasa.

Se ilustrâmu inse mai nainte pre vechii mosneni ai patriei de pre teritorie sale.

Tienutulu intre Tis'a si Dunare era impoporatu de Bulgarii lui Salanu.

Ungaria de adi m.-noptieni (ettele slavice) si Ungaria apusena (Panoni'a) formă o parte integranta d'in Moravi'a mare a lui Svatoplucu.

Pamentulu de Canaanu intre Muresiu, Tis'a inferiora si Dunare — pana la Rosiava — (Banatulu cu confinile si Voivodin'a), era pamentulu patriei romane, in frunte cu stranepotii stralucitilor Claudii d'in Rom'a.

Asta-di, asiè numita Transilvania, — centrul si foculariul pentru totu de un'a a elementului romanu d'in Orientu — intru asemenea a fostu pamentu strabunu romanescu in frunte cu sprintenii Gelii (Julii).

Tienuturile Crisiurilor, de la Somesiu inferiora (ambele rîpe), intre Tis'a de midilociu, si Muresiu de josu (Transibiscan'a mai intregă), erau locuite de bihorenii ageri ai lui Marianu (Mariotu); cu alte cuvinte, Ungaria si Transilvania de adi preste totu — pre candu au descalecatu ungurii — era impoporata de doue natiuni mosnene, de Slavi si de Romani.

Este obiectulu unei istorie, si nu alu nostru a urmaril cu de amenuntulu pre ungurii inundatori in lupte cu mosnenii; noi, d'in parte-ne vomu reflecta mai multu intre orduri, si la resultate — ore la imperatii resaratului, seu la cesarii apusului au apelatu Slavii si Romanii in dñle de nevoi? — (ca-ci asiè ce-va atinge materi'a nostra) si nici de catu nu ni vomu seduce prin unu istoricu preocupatu (notariulu regelui Bel'a). Ca se ni justificamu fatia cu anonimulu istoricu, ca prin tangente producemu unele fruse de a le sale :

Anonimulu in esaltatiunea sa pentru paganii de unguri — cu tote ca Dsa fusese popa calugaru, mai tardu episcopu in Ardelu (cancelarii ori notarii regilor de multu erau episcopii), li octroeza sucursulu Spiritului Santu Ddieu in cale, in resbelu, i trage in credeulu profetelor divine, cu tote ca ei nu aveau scire nici de Spiritulu S., nici de Moise profetulu, dar' pote nici Spiritulu S. n'avea prea mare grige de ei; seu dora nu scimu litaniile contimpurane a le crestinilor apuseni, italieni si germani: s'ca pane Domne de unguri. Se audimu deci si ce-va citate: Almus cuius adjutor erat Spiritus S. (cap. 8.) Gratia Dei antecedebat eos (c. 37). Implevit Dominus, in Almo duce et filio suo Arpad, prophetiam, quia me cecinit Moyses propheta, de filiis Israel. cap. 20. s. c. I. Atare istoricu, care bine se ni insemnâmu, a scrisu cu mai multi seculi mai in urma, pre candu era brñz'a pre bani intre romani si unguri, si apoi inca si episcopu si unguru ardelenu, cari erau ingramaditi in noianulu privilegielor — pre cont'a poporului, — atare istoricu, pre care si-fundeza ungurii in

parte dreptulu bucinatu istoricu, noi romani lu-sim pretiu, dupa cuvenintia.

Pre Arpadu si cu ungurii se deci lu-lasaramu tabarindu sub corturi in marginea tierei la Monestru, va fi inse cu cale se plecamu si mai in lantru. Statiunandu ungurii mai bine de o luna in marginea tierei, numai de catu s-au radicatu si s-au intinsu spre ap'a Unghului; slavii suprinsi s-au plecatu mare parte fara resistintia.

Salanu, ducele loru, ne fiindu preparatu a-i intimpina de locu cu arme — si ea se profiteze cu timpul pana candu va primi ajutoriu, — a tramsu la Arpadu solia cu mandatulu: „se se sterga din pamantul stramoiescu alu slavilor de locu, ca de nu, lu-va intimpina cu tota poterea bisantinilor si a regelui bulgarilor; nimicindu-lu de totu, se nu-i mai remana nici nunciulu nefericirei la Volga.“

La acesta solia a respunsu Arpadu cu frumosulu, tramiendu lui Salanu donuri, copii cumani, fete rutene, cai albi, camile, s. c. l., cerendu pamantulu pana la ap'a Siaieu.

Salanu s-a si plecatu impregiurilor, cu reserva in inima, ca daca i-va sosi ajutoriul bisantinilor, si alu regelui Simeone, va se sc mesure in arme cu ungurii pentru ca se-i scotia din pamantulu stramoiescu; ocasiunea a si venit, ungurii erau distrasi in Ungaria M.-noptiea in contr'a lui Svatopuleu — ca insotiti cu Arnulfu regele Franconiei orientale, atunci Salanu, plecandu de la Titel — ultimulu seu refugiu la desertarea Tisei in Dunare — cu pucinu ajutoriu bisantinu si bulgaru, a datu navalala a sup'r'a ungorilor in camp'a de la Alparu, de catu fortun'a parazitului pentru totdeun'a; sfarmandu-i-se ostirile, cu o lupta per luta si-va perdu si patria si apoi a scapatu cu viet'a la Singidunu. (Belgradu.)

Caderea lui Salanu cu bulgarii se la Alparu, a demoralisatu pre slavii (teuti) lui Svatopuleu, era unghuri luara la inime si trecundu peste Dunare dedera si cea din urma lovitura de morte Moraviei mari, si asi luara si Panon'a in dominiulu loru.

Chiaru in acelui timpu, dieceniu celu mai din urma din secululu alu 9-lea (889—900. d. Cr.) s-a inceputu si a cursu si procesulu de arme alu romanilor cu ungurii, numai catu a fostu mai aprigu de catu alu S. aviloru, din nefericire inse si Romanii precum Slavii, au fostu desbinati sub mai multe capetenie, nu scimu inse ore prin ura mai inadinsu, de catu prin natura (pusetiunea topografica, fatia cu reminiscintiea timpurilor barbare petrecute).

Rolul la inceputu lu-jocà agerii Crisieni, Nireni, si Somesieni, (vechii colonisti postati la frontu si pana asta-di, in Daci'a de ore candu superiora); Arpadu, fatia cu Romanii a tentatu aceea-si manevra ca si cu Bulgarii, tientindu a-i intimida cu Atila, sbiciulu lui D'lieu, inse indesertu, eroul Marianu (Mariotu) a credutu alta virtute de la stramoiulu seu, preste alu caruia cadavru a intratu Atila de demultu in castrulu Bihorului, deci a respunsu soliei ungoresci, — care cerea Nirulu si tenu-tulu Somesiului, — cu mandria romana: nu numai pamantulu, care lu-cresti, dar nici chiaru o palma de locu nu ve dama, pana va bate in noi spiritu de viciu; nu, nici de voia buna nici de frica, si Atila numai cu fortia a potutu, se rapescu pamantulu acestu-a de la strabunulu meu „era acum prin gratia domnului meu, imperatului Constantinopolitanu, nime nu lu-va potè luà din manile mele.“ Anonimulu la c. XX.

La pasulu acestu-a din urma, unde precum Salanu, asi si Marianu intoneza gratia imperatului de la Constantinopolea, detorim a statu putientulu din mai multe privintie. — Candu eramu junci, atunci candu inim'a batea mai infocatu, totulu era mai multu fantasia, de catu realitate, atunci candu cetiamu cu pietate si cultu nationalu unele pagine din trecutulu strabunilor, in unu locu respectivu, unde se citase respunsulu principelui Bihorului la tramsii lui Arpadu, la pasulu: „sed tamen mo lo per gratiam domini mei imperatoris Constantinopolitani (?); s. a., dederam de semnulu de mai nainte, si acestu-a ni-a impunsu multu la coste de atunci, pana mai tardiu, candu ne convinseram cum ca: semnulu acelu-a alu intrebarei dispare de locu, ce vomu pricepe, cum ca tote poporele din Orientu — precum fecera si slavii cu romanii — in dilele de nevoie apelau la gratia tronului acelui-a imperial, care de si unu totu-deun'a cu poterea, celu putienu prin nimbulu marirei sale antice a influintiatu decisivu a sup'r'a destinelor ulterioare ale poporilor din totu Orientulu, cu alte cuvinte: guvernul constantinopolitanu, si dupa ce a perdu catre o provincia din candu in candu, ca-si cate unu membru alu corpului vechiu colosal alu imperiului, nu a incetatu inse nici odata a reclamà, ma adeseori si cu mana armata a se pune in cumpena, pentru pretensiunile de „suveranu si ocritoriu religiunariu si politicu alu intregului resaratu. Pre temeliu ace-

stui-a, mai multu usu de catu dreptu istoricu, observamu mai tardiu pre cruciferii a puseni — dupa ce cuprinsesera Constantinopolea, ca pretindu eu superbia supunere de la Ioanitii, regele romanilor si alu bulgarilor, sub cuventu ca tier'a lui a fostu contingentul imperiului romanu resaratenu. Esitulu tragicu a lui Balduin, cadiutu in manele romanilor, a mai slabitu pretensiunile cruciilor fatia cu regatulu de la Dunare. Ore acei imperatori si patriarci ai Constantinopolei se fia siediutu cu manele in sinu, atunci candu in veciulor locu contingenti, in Daci'a traiana, se coloniseza unu poporu pagau si feroce asiaticu? seu mai bine se fie fostu desvoltatua aceea-si activitate, acela-si zelu ca si fatia cu bulgari si toti slavii — botezandu-i si coronandu-i, — se va respunde mai la vale, pana atunci se ne mesuramu cu ungurii.

Despre sinode, cu privire la Romanii gr. catolici.

II.

„Seiti ce tiene eu despre papatu? Eu tiene despre papatu, ca fors insul crostismului demultu s-ar fi stinsu despre facia pamantului.“ Schelling. *)

Au ore archierii nostri gr. c. dupa dreptu eclesiasticu si civilu potere, stă ore in voi'a presantelor sale se adune sinode, fia acelle provinciale si diecesane? Seu pote ca sunt intru acest'a din partea poterei civili impiegat? Ori ca dora chiaru Rom'a si-va fi pusu carulu in pietre, ca se nu mai lase a se scola din morti pracs'a sinodelor in beseric'a romana unita? — Se indresnimu a ne uità pucintulu in ochi la aceste intrebari, la aceste piedec pre-supuse.

Si mai antaiu ce se tiene de inaltulu regim, carele si trebue se fia aoperatoriulu toturor liberatilor din statu si paditoriu legilor patriei, intrebarea e pre usioru de deslegatu. Noue a-leca nu ne vine nici decum se credem asa ceva despre dinsulu; si éca pentru ce nu. Inalta dupa sugrumarea rebelici din 48—49 episcopii cat. din Austria, cum se scie, fure adunati in Vien'a, ca in intiegere cu regimulu se conferesca despre regularea trebilor besericesci; resultatulu acelor conferintie apoi ministrul cultelor de atunci comitele Leu Thun luppenose Maiestatei sale imperatresci intru unu reportu, in carele (Beilage zum R. G. Bl. 1850. pag. 108.) citim uurmatorulu pasagiu demnul de insemnatu: „Episcopii adunati aretara, ca d'insii cugeta a rechiamà era-si la viciu concilie provinciali, si si respicara propusulu de a restatoru sub anumite conditii sinodele diecesane. Regimulu austriacu n'a opriu nicio data tienerea concilielor provinciali si a sinodelor diecesane; cu atatu mai pucinu ar potè in presinte impiedeca, ca adunările aceste era se se tienă sub conditiiile prescrise de legea besericésca. Dece in privint'a acest'a nu e nici unu motivu de a emite vre-o dispusetiune legiutoria.“ Astfelui dechiaru regimulu austriacu prin gura unui ministru alu seu intru unu actu oficialu pre la inceputu restimpului absolutistescu. — Dupa espirarea acestui-a diet'a Transilvaniei din 1863 ne daru cu I. art. de lege, din care inca cu privire la cestiunea de sub disputa nu va fi de prisosu a reimprospeta §. 2, ce suna: „Beseric'a gr. c. ca atare si beseric'a gr. or. au totu aceea pusestiune de dreptu de sine statatoria in statu, si totu aceea libertate de a se organiză in afacerile loru interne, care le occupa celealalte beseric'e ale ticeri, recunoscute prin lege si recepute dupa dreptulu de statu, adica: beseric'a r. c., beseric'a de religiunea ev. elv., beseric'a de religiunea ev. augs. si beseric'a unitaria, pre bas'a legilor ticeri, care garanteaza pe deplinu libertatea religiunei si a consciintiei. Pre langa rezervarea dreptului de suprinspectiune alu coroanei, determinatu prin legile marilor principatu alu Transilvaniei, ce i compete de alu esericii in intlesulu constitutiunei, sunt asiadara tote aceste beseric'e indreptatite de a-si regula administră si conduce tote afacerile loru eclesiastice intru intlesulu asiediamintelor canonice si besericesci, pre cum si afacerile loru scolastice, fundatiunile, fondurile si institutele loru, independinte de ori si care influintia a vreunei alte beseric'i.“

Acesto socotimu ca-si destulu de respicate; si deca n'aru fi, le-ar desluci preste capu usulu, celu mai bunu interpretu alu legilor. Si ore ce ne arcta in respectul acest'a eseriint'a de tote dilele? Aceea, ca vedem pre compatriotii nostri rom. catolici in postera preainatului rescriptu regescu din 1792. nr. aul. 2893. ordinandu-si liberu trebile loru scolastice fundatiunali si besericesci in consistorie compuse din preoti si lumeni, dupa norma celoru alte confisuni-ne-catolice din Transilvania; pre evanglicii elvetiani adunandu-se fara cea mai mica propriu in sinode si conferintie administrative besericesci; pre evanglicii luterani lucrandu totu asa; pre fratii

*) Vedi: Ein bischöf. Wort an dio Protestante Deutschlands; de Dr. Conr. Martin, episcopu in Paderborn; part. I. pag. 164.

nostri gr. or. pre cum mai nainte, asa si dupa aducerea articolului de lege citatul tienendu inca si sinode mestecate. Dupa cari fapte derivate din litera a spiritulu legilor si din esperintia ne credem a dreptu a remand si pre viitoru in necredint'a nostru mai susu respicata, marturisindu francu, cumca noi nu precepem, ce interesu particularu ar potè misca pre inaltulu regim, se opresca chiaru numai pre Romanii gr. c. de la esericiarea unui din cele mai cardinali drepturi de autonomia a unei societati.

Trecem la celalaltu contrariu din presupunere, la scaunulu apostolicu; ca-ci deca nu e guberniu ticeri, va fi cu buna sema Rom'a de vina de Romanii uniti se afla pana in clipit'a acest'a fara si nodu, fara organisatiune besericcesca, fara realisarea acestui daru invapaiatu alu loru.

Aci avemu o rogare catra onoratulu lectoru se alba bunavointia a ne crede dechiararca sincere o facem din capulu locului, precum ca noue ne-a trecutu prin minte a pasi in cele urmatoare midiulocu ca advocatii Romei si a-i serie o apologie. In cursul vecurilor s-a potutu pre lesne, ca scaunulu Romanu in ordinatiunile sale disciplinari administrative besericcesci, pre candu nu sufere iudecesca ca a tientutu pururea in cugetu curatul numai la bunele si mantuirea fi-leilor lui Christosu, totu si nu fia nimeritu calea si midilocele cele mai salutare totdeun'a si pentru totdeun'a astfelui, catu se nu fia potutu uneori dice, ca ar mai fi remasu ceva de dorit. Ast'a nu o nega nici unu teologu catolic. Dara de alta parte nu ne potem conteni se nu stigam si noi cu istoriculu: e greu a nu grai a devenit. E' apoi aceea e adeveru curatul, ca in dilekt nostre tota lumea ar face din Rom'a bucuros pe tiapulu din legea vechia, a sup'r'a carui se incarcătate tote pecate ale lui Israiel.

Ci se veniu la lueru.

Faim'a voia a sci mai in multe ronduri, darace desclinire in toamna anului 1858, candu Mec'a Romanilor uniti fu cercata si de cati-va peregrini tramsi din partea santului scaunu, cu A. de Luca nuntiulu papal din Vien'a in frunte, pre cum ca Rom'a nedandu-si inoirea, prin acest'a ar fi tras dunga preste planulu tienerei unui sinodul romanescu gr. c., metropolitanu ori diecesanu, nu sciun. Ci de adeverat, cumca capii nostri besericesci au reurus pre atunci si pote si de altadata la Rom'a pentru o atare licentia: se nu ni se iec in nume de re deca intrebam, ca dupa cari canone, dupa cari dreptu besericescu s-au facutu unii pasi ca acest'a? Despre care catedra de dreptulu canoniciu din tota lumea catolica se inveria, cumca n'ar ave potere metropolitii de a alunca sinodul provincialu, episcopii de a alunca sinodul diecesanu mai nainte de a cere inoare Romei? Noi ori catu amu cutrieratu si cercatu pri cartile si compendiele de dreptulu canoniciu, numai atat'a poturamu gasit, ca: „metropolitulu spre a pok convoca sinodul provincialu n're lipsa se intrebe pre pap'a; si ca decisionile unui atare conciliu, daca acele nu atingu cestiuni de credinta, in intiesulu dreptului vechiu si a celui de adin'anu lipsa de aprobarare papei.“ (Walter: Lehrbuch des Kirchenrechts alle christl. Confess. Bonn. 1854. pag. 300. — Corp. jur. c. can. IV. dist. XVII.) Acestu lucru mai din cuventu in cuventu asa-lu are si Philipp (Lehrbuch der Kirchenrechts. Regensburg 1862. pag. 475), care la pag. 476 observa, ca numai in tempulu mai n'ar s'a facutu datina, de unii metropoliti se roga apriat ca pontificele se binevoiesca a le intarzi decretele conciliului provincialu, ci ca acest'a intarire nu imprimita acelor decrete mai estinsa valoare, decum ele dupa natura loru ca menite pentru o provincie besericcesca. Inse si mai categoric se respica anumita cu privire la sinodele diecesane Binterim (in pragmatische Geschichte der deutschen National- Provincial- und Diocesanconcilien, tom. I.) „Sinode diecesane — dice la pag. 123 le convoca fia episcopu seu, in casu de vacanti'a scaunului episcopal, vicariul generalu, carele tiene locul episcopului. *) Despre acest'a n're lipsa se inscientieza pre metropolitul nice pre principele ticeri, au ales inoirea, de orace o astfelui de convocare e na simplu actu alu juredictiunei episcopesci.“ — Si pag. 124: „In tota istoria besericcesca nu vei afla unu si-guru exemplu, ca vreun cleru eparchialu se fia implicat la principale au la staturile ticeri pentru conchiamarea unui sinodu, ori rogatu, ca se li se ierte potè tieni sinodul diecesanu.“ Astfelui Binterim, carele pentru accea se si plange a sup'r'a §§. 9. Il. 23. miroitori a Febronianismu din pragmatica besericcesca a provinciei eclesiastice de la Rinulu de susu, cari vatema intru unu modu strigatoriu juredictiunea episcopilor si preste totu libertatea besericsei, si caror asemenea si in Francia art. organ. 4. sprijinerea a orice sinodu potesce concesiune apriat

*) Dreptulu do adi da dreptu vicariului generalu a convoca sinode numai deca e dolegatu la acest'a de episcopu inca traindu; in casu de vacanti'e convocarea de sinode e na dreptu alu vicariului capitulariu.

din partea guvernului (permission expresse du gouvernement). — Astfel si Blascus (de collectione canon. Isidor. cap. IX.) Thomassiu (vet. et. nov. eccl. discipl. p. II. lib. III. c. 57.), Schmalzgrueber (Ius eccles. univ., disser. prooem. §. VIII.) Aichner (Compendium juris eccles., Brixinae 1864.), totu autori catolici de semtiemintele cele mai corecte, si cu dinsii ceealalta ceta nenumerata a celor vechi si a celor noui.

(Va urmă).

Durata dualismului.

Reproducem pre langa cea mai mare rezerva de, ce se scriu din Vien'a diuariului „Politik“, si suntemu convins, ca corespondintele numitei foie, fi elu catus de bine informatu, nu va pot produce garantie sanguinice in romani, pentru ca nedreptatile, a supririle si persecutariile, caroru e espusa natuna nostra, au facutu-o, se si-perda tota credintia a sperantia in semtiul de dreptate alu magiarilor. Noi scimus pre bine, ca magarii numai in or'a din rima, si siliti de cutari evenimente, ne voru aruncat asteva sfaramature de pre mes'a incarcata cu drepturile altor'a, pre cum au facutu in a. 1848 in Britanu. Cu omenii acesti-a, cari nu posiedu nici o schenteia de moralitate, a caroru representantia a facutu atate promisiuni si vo'uri solemne, numai pentru ca se insi-le natumile si intreg'a Europa, — cu omenii acesti-a impacatiunca e cu nepotintia.

Cu tote acestea facem sê urmeze corespunzinta foie „Politik“:

In Pest'a incepui omenii a capetă respectu de tenu'ta romanilor d'in Transilvani'a, si a se convinde, ca pre cum nu se manca tote asile ferbinte, pre cum se ferbu, Transilvani'a inca nu se pote inghitit asile cu usiorulu. Imparătrea negotiului de centralizare intre Vien'a si Pest'a, intre nemti si magarii, nu se probeza si n'a produs sucesele accele, cari pote le-au acceptat autorii sistemului mai nou. Centralistii nemiesci, cari in nesciintia lor se provoca in continuu la situatiunea d'in Ungari'a, voru pricpe preste putieni, ca nu mai potu cità acestu exemplu de mustra, ca ci Ungari'a acu-si va trece la federalismu, dupa ce insu-si accea natuinalitate, de la care sau acceptat cele mai mice greutati, nu e de locu aplecata a si-dà d'in mana bunulu seu dreptu, si a sacrificia autonomia Transilvani'i statului magiar de centralizare. — Dece

te intempla acest'a d'in colo de Lait'a, cu catus mai tare favoresce starea lucrurilor d'in coce de Lait'a realisarea principiului federalisticu, dupa ce aici Boem'a, Moravi'a si Silesi'a, Galiti'a si Bucovina, Carniol'a si Tirolulu, pretindu decisivu federalismu, pre candu si in celealte provincie curat u nemiesci se afla una partida insemnata, care, neinfluita de machinatiunile scolei d'in Vien'a, e resoluta a favorisa organisatiunea federativa a monarciei. E de lipsa a constata acest'a, asta-di mai mult de catus oricandu, pentru ca se recunosc omenii, ca relativile nu sunt astu-feliu, in catus se produca abdicatiune federalismului. Asta-di, candu vedem, ca ideele noastre politice voru triumfà preste putieni, candu vedem, ca una forma de statu, pre care o refusa popore intregi, nu se pote sustieni, — asta-di se parasimu noi standartul, ce l'am portat in tre impregiurari cu multu mai grele? Siguretatea paruta a contrariilor nostri nu ne amagesce; represaliile, cu cari vreu e ne face, se cre lemu in poterea loru, le recunoscem, de aceea, ce sunt, ca aventulu d'in urma alu unei poteri de crepante, ca ultim'a licurire a flacarei, spre ale carei insusitati incalditorie voiau a ne face, si credem lucruri de minune.

Nu se pote nega, si scirile mai recinti d'in Pest'a constataza, ca dualismul d'in colo de Lait'a a ajuns la punctul de rentorcere. D'in sinulu partitei lui Deak au incearsu unelte comunicari, cari ne spunu, ca magarii vreu se impace cu croatii, srbii, slovacii si romani. Iose-si catus-va manifestatiuni de ale lui Deak mi s'au referit. Procesulu acest'a e de mare insemnata pentru noi. Daca dualismul centralisticu, cum s'a incercat de centralistii nemiesci si magarii, a facutu fiasco in Ungari'a, atunci nu trebuie multa ostensela, spre a delaturà pentru totu-deun'a astu sistemu neposibilu.

Cottulu Solnociului interioru, iun. 1868.

(O scena infioratoria d'in fortare, ce gusta poporul romanu sub constitutiunea magiara dualistica.)

Sortea poporului romanu devine totu mai trista; persecutarea sistematica d'in partea impilaterilor si-versa pana acum veninulu mai vertosu asupra inteligintiei romane, ca ci inimicii nostri d'iceau, ca poporul e indestulitul cu constitutiunea loru tiranica. Asta-di inse, vediendu, ca nemultumirea generale, astu in Transilvani'a, catus si in tote pările locuite de Romani, cresce intr'unu modu inspaimantatoriu; asta-di candu impilaterii magarii vinu a se convinge totu mai tare, ca poporul romanu e desceptat si ca

neindestulirea si pretins'a agitatiiune, nu stracore in popor de la intiegintia, ci poporul insu-si e neindestulit si nemultiamitu, fara de a fi aciatu primulene, — ei, inimicii nostri, incepui a persecutà poporul in modulu celu mai neumanu, tiranisarea e comunie pentru toti Romanii de ori-ce clasa, de ori-ce profesioni.

Omitu a aminti casurile numeroase, in cari bietulu poporu romanu a avutu se guste chiaru si in vietia sa privata de nenumerate ori fructele amare, produse prin abominabilea constituione dualistica. Cu asta ocazie me voiu restringe singuru la enarearea scurta a unei procedure brutali a oficiului procesuale d'in cerculu Lapusului ungurescu.

In comun'a Suciulu de susu (F. Szöcs) locuiesce unu prefectu domnescu, d'in a carui vite au perit in ern'a trecuta vr'o 10 capete.

Fiindu ca pre acelu tempu n'au perit numai d'in vitele lui, prefectulu malitosu a inceputu a suscipiu pre unu romanu d'in numita comuna, ca acestu-a ar' fi inveniatu vitele. Pentru ca se-si pota basa pre ce-va suspiciunea, se dice, ca a corruptu pre servitorulu seu, ca se marturisesca, cumecat ar' fi primiu veninu de la Tanasia, si a tornat in urechile vitelor, de ce accele-a au si perit. Basatu pre acestu documentu (?) prefectulu domnescu a denunciatu pre numitulu Tanasia la gendarmi, cari l'au si prinsu d'in preuna cu fetiorii si i-au datu oficiului procesuale circuale, unde bietii romani au robuit cinci septemane! In decursulu acestui tempu neinvonatii au fostu espusi la cele mai neumane torturare barbare, cari se aplicau numai in evulu mediul; i batteau in fia care d'î, i torturau cu fome, i siliau se bera apa preste potintia omnesca, etc. Cu tote aceste barbarii unguresca nu a fostu in stare a storice nici una marturisire de la neinvonatii tierani romani. Dar se nu credem, ca oficiulu procesuale s'ar' fi multiumitul cu atatua. Nu, ca ci crudelitatea, si tirani'a unguresca, de a impila pre Romani, nu are capetu; ea inventeza moduri nove pentru a dovedi Romanului, ca Ddieu numai de aceea l'a creatu, ca se aiba ungurulu de cine se-si bata jocu!

Pre unulu d'intre tieranii arrestati l'au batutu cu nucile, apoi l'au pusu, se stec in picioare intr'unu d'î intrega, cu scalusiu in gura, asile togmitu, in catus nu-si pota misca capulu, ca ci de o facea, scalusiu indata i treceau prin falca.

Dupa atatea torturare barbare, nepotendu ajunge la vr'unu resultatu, oficiulu pol. a transpusu pre acusatia diregatorii a judecatoresca, carea apoi i-a trasu la comitatu unde, fiindu ascultati de nou, si nepotendu-se a leveri nimicu contr'a loru, fure eliberati cu una sentintia absolvatoria. Marturulu mintiuosu fu bagatu in temnitia, pote dora numai pentru formalitate si pentru a orbì lumea.

Eca constitutionalismulu magiaru; éca presemnele de fericire, ce ungurii voiescu a ni aduce pre capu! Făr' de a comentă mai pre largu acestu actu barbaru, finescu rostindu facârui romanu adeverat: Hie niger est, hunc tu, Române, caveto. M.

ROMANIA.

Messagiulu prin care s'a inchisu Sessiunea actuale a Camerei.

Domni deputati,

La deschiderea sessiunii actuale amu expresu increderea mea in domnia vostra, basatu pre convingerea, ce aveam si amu, ca ori de cate ori unu guvern face, in sinceritate si lealitate, apelu la tiera, va gasi intr'insa unu resunetu poteriu.

Sessiunea ce espira asta-di mi-a dovedit ca nu me insilamu, si suntu gata de a constata ca, dupa Constituanta, Adunarea actuale este aceea, care a facutu cele mai mari si importante legi, si ca se nu citezu aci de catus trei, voi aduce aminte ca cati indiestratu tier'a cu legea organisarii armatei, a politiei rurale si a drumurilor de feru, care suntu menite a produce rezultatele cele mai fecunde pentru prosperitatea si intarirea materiale si morale a Romaniei.

Daca efectele unor'a d'in legile ce ati votat au fostu intardiate prin causole, cari au adusu disolvarea Senatului, amu, d-ni deputati, ferma si deplina credintia, ca Senatul viitoru, respundiendu mai bine la sperantiele si acceptarile Romaniei, ne va face se recascigâma tempulu perduto.

Multiamirile ce vinu a ve esprime pentru lucrările inseminate ce ati seversit si pentru concursulu leale, patrioticu si intiegintele ce ati datu guvernului meu, fara nici o preocupare de partita, suntu siguru, d-ni deputati, ca le-ati gasit deja in conscientia domniei-vostre si ca intorcandu-ve pre la districtele domniai vostro, veti afla si mai poterice in midilocalu concetatianilor domniei-vostre, in recunoscintia toturor Romanilor.

Domnedieu se ve aibè intru a sa santa padia.

Sessiune a anului 1867—1868 este inchisa.

Carolu.

(Urmeza semnaturile ministrilor).

Not'a diplomatica, pre care D. Nicolae Golescu, a adresatu-o reprezentantilor poterilor straine la Bucuresci, la intrarea sa in ministeriu:

„Reprezentantilor poterilor garanti.

„Domnule aginte,

„Intr'unu Statu ca alu nostru, candu se formeza unu ministeriu ar' fi pretensisou d'in parte-i de s'ar' crede detoriu a e spune politic'a pe care crede, ca trebue se urmeze; d'aceea, intrandu in postul la care m'a chiamatu increderea Altetiei Sale Serenissime Principele nostru, asi fi remas in atitudinea modesta a predecesorilor nostrii, daca vuietele in adeveru straordinarie, respandise a supr'a dispusetiunilor guvernului Altetiei Sale, nu-mi facea o detoria dea me departa de o rezerva comandata de chiaru pusestiunea Romaniei.

„S'a atribuitu guvernului romanu aventure politice putinu compatibile cu rolul si cu interesele sale, si, ca simptoma, se semnala toleranta unor bande inchipuite pe teritoriul nostru; candu guvernul a fostu arestatu, ca instigatorele unor odiose acte de netolerantia si de persecutiuni religiose contr'a Israelitilor. Aceste acusari, acreditandu-se crimi de natura a ne aliena opinionea publica europeana, si a ne rapa bunavointia poterilor, solicitudinei caror-a detorim in mare parte renascere nostra politica si desvoltarea existintei nostre autonome. Acesta situatiune penibile mi-impune detoria de a me explică netedu a supr'a mersului guvernului A. S. principale Domitoriu.

„Politica nostra e indicata prin tratatele cari au intervenit intre poteri, si cari, pentru cuvantul chiaru alu pusestiunii nostre, au creatu neutralitatea nostra absoluta. — De aceea si guvernul Altetiei Sale s'a aplicatu a marturisii prin cuvintele sale si prin actele sale, catus de multu tiene a nu da nici o inchietudine poterilor. Daca cate odatu au voit unii se puna in banuela intentiunile guvernului Altetiei Sale, totu de una tempulu ne a desvinovatit, si in cele d'in urma s'a recunoscutu, ca acele banuie erau fara temeu. Nu voiu mai insistă a supr'a acestui punctu, ca ci mi se pare, ca Europa scie acumu, ce trebue se credia despre temerile, ce s'au conceputu in privintia nostra.

„S'a facutu unu mare sgomotu in privintia cestiunei israelite; dar' candu ar' voi une-va se esamine catus de putinu acest'a cestiune, cu sange rece si cu impartialitate, se va vedea, ca ea s'a apreciatu reu, ca ea s'a judecatu de unii cu patima, si s'a exploatau de altii d'in interes particulare. Mai antau trebue se constata ca ea nu e de locu o cestiune de religiune. Nici o tiera nu e mai toleranta de catus a nostra. Daca, in tempu de mai multi secoli, Romanii au fostu fara fanaticismu, nu va incepe tocmai asta-di a se produce acestu fanaticismu: — cestiunea e sociala mai nainte de tote si prin urmare ea cata se fia tratata si resolvata ca atare.

„Candu Romanii, mai alesu in partea de d'incolo de Milcovu, a voit, esindu d'in ruinele sale, a manifesta vietia sa suptu tote aspectele sale, pe tote campurile activitatii umane, ea a afilatu comerciul si industri'a principalmente in manele Israelitilor. N'ar fi inteleptu de a voi cine-va se lu esclada; dar' clasile de midiloci romane, pe cari noile institutiuni, le evoca pe scen'a politica, a cerutu a fi protese in contra unui elementu care pana aci nu se identificase cu natuinea.“

„Guvernul nostru a declarat acum de curundu in Camero, ca a consiliatu assimilarea Romanilor cu Israelitii indigeni, adeca cu acei-a cari sunt nascuti d'in tata in fiu in tiera, si cu acei-a cari potu, prin studiele si talentele loru distincte, se faca servicie notable tieri. Lapedarea neconsiderata a acestui articulu constitutiunalu a fostu isvorulu tuturor relatoru, si adi er' vedem remediu acolo unde elu mai fusese indicat atunci. Daca tier'a sufere in adeveru de un reu economicu, nu o nici demnu, nici eficace nici convenabilu de ai aplică vre unu altu corectivu de catus dreptulu comunu. Dupa nisice asemene declaratiuni, orico persone de buna credintia cauta sa respinga ca reu intentiunata cugetarea persecutiunilor sistematice indreptate in contra Israelitilor in Romania mai alesu dupa promisiunea formală care se dedese de acela si ministru ca, peatru onorea tiersi, si a omenirii, nu s'ar' tolera nici unu actu care aru potu se semene cu o persecutiune. —

„Daca, cu tote acestea, s'au produs ore-cari facte regreteabile, guvernul Altetiei Sale nu potea admite ca ele se fia considerate ca caracteristice a politicei sale, ca ci ele erau nisice fapte isolate. D'in 33 de districte in adeveru, numai in vr'o trei seu patru s'au manifestat nisice acte care au servit de tema acusarilor multiplicate alu caror' obiectu amu fostu noi.

„Guvernul seu ca a reprimat aceste acte seu a cautatu celu mai bunu midiloci d'a opri ca ele se mai repete. — Elu tinea esentialmente a nu lu nici o mesura decatuna printre unu simtiumentu absolut de justitia si fara ca se pota fi presupusu ca se suprava vre unei pasiuni ore care.

„Binevoiesca poterile garanti a ave incredere in noi; noi suntemu cei d'antau interesati a face dreptate, a dispune lucrurile astu-felui incatus, intr'o tier'a libera in care toleranta si traditiunale, nimeni se nu fia lesat fara ca celu ce leseaza se fia pedepsit. Cele d'in urma acte ale guvernului au arestatu ca, atunci candu impregiurările oceru, elu si-scie face detoria cu fermetate, scie a pedepsiti pe culpabili candu sunt a se repară daunele causate.

„Avem pr multa recunoscintia catra poterile garanti pentru a ne fi indouit unu momentu de solicitudinea loru. — Daca guvernul pote fi amagit u momentanu de agintii sei, este asemene in natura lucrurilor ca o natuine se ingri-

*

gesca cu atât mai mult de demnitatea sa cu cătu are mai puțina potere materiale. — Nu stămu înse la indouielor a repetă spontaneu, că n'a fostu nici odată în intenția guvernului Altetiei Sale, nici în a vre unui ministru, d'ă desceptă în nici o privinție susceptibilitatea nici unui reprezentant d'ai poterilor garanti.

„Noi nu ne ascundem, că cestiușa pendinte este o cestiușă spinosă, înse cu o vointă, perseverantă și o credință statutară, avem convingerea, că acăstă tiera, care d'in ferire a estă d'in dificultăți mai mari, încă va scie asemenea să resolve cestiușa Israelitilor, cu onore pentru civilizația secului nostru, și fără ca interesele naționale să fie lesate.

„In situatiunea particulară ce-i era facuta, guvernul a urmată cătă odată cu anevointia intr'un modu absolut acea linie, care e dura totu de principiile lui, de aspirațiunile membrilor săi, înse elu n'a perdu nici odată d'in vedere scopulu pentru care face silintie.

„Se va găsi, fără indouielor, că e ecuitabile, de a ni se teme semă de dificultățile ce intalnesc unu guvern la inaugurarea unei noue domniri și a unui nou regim, suptu imperiului unei Constituții care este, de sicur u, una d'in cele mai liberale ale Europei și care a fostu practicata cu scrupułositate.

„Noi avem credință, că instinctul de conservare si de prudință care a aperat naționalitatea noastră în secolele de nenorocire nu ne va lipsi adi, intro epoca de lumina unde totu ne chiama a desvoltă în pace sorgintele interioare pe cari ni le-a datu Provedință, pentru a ne organiza conformu justiției, și a asigură naționalei noastre binefacerile unui progresu întreținut, suptu auspiciole unui principie, care iubesc binele si dă exemplul. Daca simpatiele Europei ne voru sustine, nu suntemu noi acei-a cari vomu lipsi noue insi-ne.

Primiti, ve rogu, etc. etc.

Semnatu: Generariu Nicolae Golescu.

Varietăți.

* * („Zukunft“, pana acum organulu intereselor slavene și romane, e oficios!) Leskovec, fostul redactor al dñuarului „Zukunft“ comunica într-o epistola publică momintele, d'in cari deducă oficiositatea numitei foie, si adeca: 1) Jordanu, nouă redactor al diariului „Zukunft“ s'a exprimat cătră mai multi slavi d'in Vien'a că „trebuie să spri gi nimu ministeriul.“ 2) Jordanu a imbiat adeseori pre Leskovec cu informațiuni oficioase. 3) Junghans, gerantele foiei „Zukunft“ s'a exprimat, că „Leskovec e pră opusetalu, pră rusescu.“ 4) Arendatorii inseratelor d'in „Zukunft“ marturisescu, că pretiul oficiositatii face 2000 fl. 6) Jordanu scrie articli oficiozi în „Zukunft.“ 7) „Zukunft“ s'a sfârșit, s'a calcat cu picioarele si s'a arsu in mai multe reuniuni slave, asiè d. e. si in reunionea academica a slavoru d'in Vien'a, la care scena a asistat si fiul lui Jordanu. — Facem cunoșcută publicului romanu metamorfos'a dñuarului „Zukunft“, si provocăm pre toti acei romani, cari aru mai fi prenumerati la acea foia, să intrerupa tota comunicatiunea cu dins'a.

* * (Certa despre cuvintele maiestății sale.) „N. fr. Pr.“ comunicase unu telegramu despre cuvintele maiestății sale, cătră contele Clam-Martinitz; maiestatea sa să se fia exprimată,

matu in modul urmatoriu: „Dta me asiguri de aderintă a dtale; eu voi să-ți credu, dar cărările dtale probează contrariul. Eu te admonez, să nu continuezi aceste cărări, căci ele duc la revoluție. Dta ai încercat a proclama refuzarea dărei; dta si colegii dtale veti semătăi d'antăi urmările acestei portări periculoase.“ — La acestea observează „Vaterland“: Mai nainte de a consideră cu inimă emotiunata acestei manifestații pretinse ale maiestății sale, amu precisa cu căteva cuvinte pusețuna noastră în această afacere. Noi vomu să intonăm, că tote faptele și manifestațiiile reginței constituționalu se ascriu numai ministeriului respunditorului, de alta parte ministeriul cisalitanu i-sunt cunoscute faptele istorice in atare mesura, in cătu pre bas'a acestei cunoștințe ministeriului nu poate face pre maiestatea sa, să vorbesca astfel. Noi nu credem in autenticitatea acestor cuvinte; noi vedem in ele numai una critica fatală, cu două tainie, care amu fi trecutu-o cu vedere, deca n'ară ilustră relațiunile noastre publice in modu atât de batatoriu la echil.“ — Cu privinția la acestu incidente ceteau in „Politik“ urmatoră declaratiune: D'in nr. 177 alu diariului „Politik“ vedu, că „N. fr. Pr.“ a adus una scire despre convorbirea, ce amu avutu-o cu maiestatea sa. De ore ce acăsta convorbire s'a înțemplatu numai intre maiestatea sa si intre mine, e lucru chiaru, că scirea diariului „N. fr. Pr.“ nu poate fi autentică. Reverintă pentru person'a maiestății sale nu mi-concede a face obiectu de polemia diurnalistică d'in manifestațiiile maiestății sale si d'in respunsurile mele. Protestezu înse, că acăsta resveră să se esplice ca recunoștere a ori caror referate, cari le-au comunicat, său le voru comunică foile publice. — Castelul Smečno, 30 iunie 1868. Contele Clam-Martinitz.

* * (Rectificare.) In Nr. (84) din 4/16 iun. articol. incep. alu diurnalului nostru, d'intr'u presupuștiunea greșită s'au dñu că articolii cei veninosi, cari apară merēu in „Estila p“, diurnalul ce stă în Simbri'a ministeriului magiaru, si prin cari neincetatu este insultata naționala romana, i-ar scrie d. Urház y, deputatul dietală d'intr'u cercu aleg. cu majoritate romana. Redactiunea „Federatiunei“ după categorică declaratiune a dñui Urház y si după informațiunile sale sigure potă afirma cu certitudine, că articolii mențiunati nu s'au scrisu si nu se scriu de D. Urház y, carele, ca colaboratorul primariu la acelu diurnal, se occupă numai de politică străină. Dsa are dreptul la rectificarea nostra, ce i-o facem bucurosu a nume si pentru cuvântul, că dsa ni dede ascurarea formale, cumcă atunci, candu caușa naționalităților va fi obieptu alu desbatelor in camera, va dovedi in fapta — (Vedea-vomu. Culeg.) că principiele, convingerile si sentimintele dñale sunt cu totul contrarie celor, ce inspiră articlii anti-româneschi d'in „Estila p.“ — De altminterea, pentru ca cetătorii nostri să cunoască totu-si, de unde vine acelu limbaj invinsuțat d'in „Estila p“ in contră naționalii rom. si mai vertosu in contră „Federatiunei“, carea intru aperarea causei naționale nu curăția oua neci atotopotintelui ministeriului mag. neci organelor sale platite, avem să inseamnăm că, unii articlii vinu de a dreptul d'in biuroul de presă alu dñui presedinte alu consiliului ministeriale, era altii de la nescebeamterasi si aspiranti, precum este si celu cu semnul —k—s, una cantitate necunoscută, dar care visează, că va substitui acu-si pre omonimul său,

candu adeca naționala magiară ar perde pre inteleptul tierii. — Era despre Redactorul lui „Estila p“ limbele cele-a reprezentescu că „in dñeile acole“ ar fi fostu bunu amicu alu dñui Prottmann Directoru alu politiei in Pest'a, in epochă absolutismului. Deci, cetătorii nostri potu lesne pricpe pentru ca „Estila p“ insultă sistematicesce pre Romani si diurnalele noastre naționale. Sub acelu-a-si comandu si influența să a betranulu „Pesti Napló“ cu dezechipită sa redactiune. — Prin diurnalele aceste, omenii guvernului magiaru ne insultă multă decât ne combatu. Red. „Federatiunei“

Sciri electrice.

Belgradu, 2 iuliu. La 9 1/2 ore bubitul tunrilor si sunetul clopotelor anuncia, că se cuprinde proclamatu principe in Serbi'a pre Milanu Obrenovics IV. Cetatea e decorata. Principale, insotită de cavaleria poporala, mersese la Topcideru, unde prime salutările entuziasme ale scupinei. Toti consiliul au fostu de fatia. Principalele adresă scupinei următoare cuvinte: „De si sum inca teneru, voi invetiă d'in tote poterile, a face ferice pre poporul meu.“ Scupine a aprobatu urmatoră regatia: Ministrul de resboiu Blaznavaz, fostul ministru de externe, Ristic, senatorul Gavrilovics; lista civilă de pana acum remane si pre viitoru. Mane se va alege ministeriul celu nou.

Vien'a, 2 iuliu. Foia oficială publică legea de spre ereditatea in bunurile tieranesci, ordinatiunea pentru execuțarea legilor matrimoniale, si ordinatiunea, prin care reprezentatiile teatrale sunt operte numai de cinci ori pre anu, adeca: in cele trei dñe in urma in septemană Pasciloru, in joi-a verde si in 24 diecemvre.

Roma, 2 iuliu. Pap'a a cercetatu astă-di casatre militare.

Belgradu, 2 iuliu. Principalele a primitu jurnalul trupelor, mane se va unge in biserica cathedrală.

Novisadu, 2 iuliu. Dupa ce s'a publicatul eredecretul suspinderei primariului, reprezentantul orasului a votat primariului suspinsu Mileties Stojanovics, a refusat substituirea. Protestul Novisadului cătră dietă d'in Pest'a circuleaza prin municipiile serbeci pentru culegerca suscrierilor, si se prepară una interpellare cătră ministeriul Conductul de facile in onorea lui Mileties s'a oprit de comisiul regimului.

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu: ALEXANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisiör'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — minute ser'a.
„ Posionu	10 „ 24 „ „ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	1 „ 23 „ diu'a, „ 1 „ 54 „ nöpte
„ Pest'a	5 „ 19 „ d. m. „ 6 „ 31 „ deman.
„ Czeegléd	7 „ 54 „ „ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	12 „ 12 „ nöpte, 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisiör'a	3 „ 55 „ dem. „ 7 „ 47 „ „
„ Jasenova	8 „ 4 „ „ *
„ Beserică-Alba	8 „ 40 „ „
Sosecese in Basiasiu	9 „ 10 „ „

*) De la Temisiör'a la Baziasiu comunica numai odată.

Basiasiu-Temisiör'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beserică-Alba	6 „ 27 „ „
„ Jasenova	7 „ 6 „ „
„ Temisiör'a	10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem
„ Segedinu	2 „ 26 „ nöpte, 12 „ 53 „ diu'a
„ Czeegléd	6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „ „ ser'a
„ Neuhäusel	1 „ 52 „ diu'a, „ 1 „ 8 „ „ nöpte
„ Posionu	4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ „ dem.
Cosecese in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.

„ Jam „ 9 „ 12 „ „

„ Racasdia „ 10 „ 12 „ „

Sosecese in Oravita la 10 „ 57 „ „

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oravita pleca la 4 ore — minute după medie.

„ Racasdia „ 4 „ 45 „ „

„ Jam „ 5 „ 38 „ „ „

Sosecese in Jasenov'a la 6 „ — „ „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a pleca la 8 ore — minute ser'a.

„ Pest'a „ 6 „ 35 „ deman.

„ Czeegléd „ 9 „ 27 „ „

„ Püspök-Ladány*) 1 „ 58 „ dup. med.

Sosecese in Oradea la 4 „ 38 „ „ „

*) Cale laterale due la Dobritinu, unde sosecese la 8 ore după medie.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a

Sosecese in Püspök-Ladány*) „ 12 „ 48 „ diu'a

„ Czeegléd „ 5 „ 41 „ „

„ Pest'a „ 8 „ 37 „ „

„ Vien'a „ 6 „ — „ „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a pleca la 8 ore — minute ser'a.

„ Pest'a „ 6 „ 25 „ deman.

„ Czeegléd „ 9 „ 47 „ „

„ Szolnoco „ 11 „ 2 „ „

Sosecese in Aradu la 5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a

„ Solnoco „ 4 „ 22 „ după medie.

Sosecese in Czeegléd la 5 „ 33 „ „

„ Pest'a „ 8 „ 37 „ „

„ Vien'a „ 6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a pleca 4 ore 30 minute ser'a.

„ Salzburg „ 1 „ — „ nöpte.

„ Monacu „ 5 „ 45 deman.

„ Stuttgart „ 11 „ 45 „

„ Mühlacker „ 12 „ 55 diu'a.

„ Carlsruhe „ 2 „ 10 după med.

Sosecese in Paris la 5 „ 25 „ „

la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris pleca la 8 ore 35 minute ser'a.

„ Stassburg „ 8 „ 57 „ dem.

„ Carlsruhe „ 10 „ 40 „ „

„ Mühlacker „ 12 „ — „

„ Stuttgart „ 1 „ 20 „ după med.

„ Monacu „ 8 „ 30 „ „